

MUHASHO WA PFUNZO WA GAUTENG

MULINGO WA TSHITIFIKHEITI TSHA MATIRIKI

**OCTOBER / NOVEMBER 2005
OKTOBER / NOVEMBER 2005**

**TSHIVENDA LUAMBO LWA DAMUNI
GIREIDI YO LINGANELAHO
(Bammbiri la Vhuvhili)**

TSHIFHINGA: Awara 2

MARAGA: 75

PFESSEANI:

- Mbudziso dzothe dzi fhindulwe nga Tshivenda tsho kunaho.
 - Hu na khethekanyo tharu: A, B na C.
 - Kha khethekanyo ya A: Mbudziso 1, ni fhindule mbudziso mbili fhedzi.
 - Kha khethekanyo ya B nangani mbudziso nthihi ya u toolola KANA ya vhubudziso vhutuku.
 - Kha khethekanyo ya C, nangani mbudziso nthihi ya vhubudziso vhutuku KANA ya u toolola.
-
-

**KHETHEKANYO YA A
ZWIRENDO**

MBUDZISO 1

Mulisa – M.J. Mafela

- 1.1 Vhalani tshirendo tshi re afho fhasi uri ni do kona u fhindula mbudziso dzi no do tevhela:

SEFO	
Iwe sefo ya yothe mirafho, U ri muvhuya a si ye kha vhavhi, Nge dzavho ndila dza fhambana.	3
Iwe u ri isaho mahayani ashu rothe, Mudzia u sa tanganyisa, Vhothe mbilu dzi do rula, Musi lo swika ilo duvha, Line vhuvha ha vhathu vhu sa do bndotwa, U do sedza yashu mishumo, Nge rothe ra vha matavhi awe.	6
Hone khezwi u sa ri vhudzi duvha? Ra do dzula o luga.	9
Iwe u sa khakhi, Na henefho wo divha vhutali hashu, Ri vhadzia u shanduka.	12
	15

Ida wo fara zwau, Yone phethwa nga wa maanda, Ene mutonda vha tangaho lwawe, Nge ndivho vha hwala vha londota, Ita mushumo wau a hu na a, u dzivhisaho.	18
---	-----------

- 1.1.1 Murendi u fanyisa sefo na mini? (2)
- 1.1.2 Sefo i shuma mini kha vhathu? (2)
- 1.1.3 Ndi nnyi ane a pfi u do sedza mishumo ya vhathu? (1½)
- 1.1.4 Ndi lifhio duvha line uyu muthu a sa li vhudzi vhathu? (2)
- 1.1.5 Ndi vhafhio vhathu vhane murendi a ri vha do latwa? (1)
- 1.1.6 Neani libulazwithihi la ipfi **mirafho**. (2)
- 1.1.7 Ndi ngani ndila dza vhathu dzi tshi fhambana? (2)
- [12½]**
- 1.2 Vhalani tshirendo tshi tevhelaho uri ni do kona u fhindula mbudziso dzi no do tevhela:

MADI	
Inwi tshaya khauwo, Nge na vha na mishumo mivhuya, Ri vhathu nga yanu thuso, Naho hu ndivho ya Yehova.	3
Na tuwa ri a dada, Ra vho nga vhahota, Kha rothe ni na phato, Ni ro dina u ita ni tshi ri fhungudza, Hone ri tou ni levhela, Nge ra vhona u nga ro talifha.	6
Maanda anu ndi mahulu, Phato yanu ndi murathu wa mavu, Hone nothe vhuvhili hanu, Ni vhatshidzi vha othe masia, Ndi nge navha vhana vha khotsi.	9
A ni khethi, Ri vhanu rothe, Ni songo ri tuwela, Vhunga ri tshi do ni tevhela, Hone lwanu lufu a ri lu di.	12
	15
	18

- 1.2.1 Bulani mishumo mihulwane mina ya madi. (4)
- 1.2.2 Murendi u fanyisa madi sa murathu wa mini? (1½)

- 1.2.3 Ndi zwifhio zwine madi a dina ngazwo vhathu? (2)
- 1.2.4 Madi arali a tuwa hu bvelela mini kha vhathu? (1)
- 1.2.5 Phara dza tshirendo dzi vhidzwa u pfi mini? (1)
- 1.2.6 Madi a bva ngafhi? (1)
- 1.2.7 Iphi **vhahota** li amba mini? (2)
- [12½]**
- 1.3 Vhalani tshirendo tshi re afho fhasi ni do kona u fhindula mbudziso dzi no do tevhela.

KHOTHEKHATHULI	
Yone-yone ambadzifhele, Muhatuli makone o ima nga dzawe, Muhatuli o fhumudza khothe, U ri "tshete khothe".	3
Bugu dza vulwa ho dzika, Muhatuli a thoma u hatula, A hu na zwileli zwa dzithutha, Mbudzi na tshelede u itela u sendela.	6
A hu na vhadzulatsini na vhatsinda, Vhothe vho khakha vho khakha, Tshigwevho ndi gai na nnda, I thamboni vha ya hu si na thikhwa.	9 12
A hu na muambeli, A hu na tshandanguvhoni, A hu na nemba ya lulimi, Ndi ri a hu shumi mali.	15
Khathulo ndi mbili. Ndi u ya thamboni, Ndi u ya mbofholowoni, A hu na tsha vhukati.	18
A si mali, A si pfunzo, A si vhushai, Ndi khathulotshete ya Gu.	21 24

- 1.3.1 Khothe ine murendi a khou amba nga hayo ndi ifhio? (2)
- 1.3.2 Muhatuli hu ambiwa nnyi? (1½)
- 1.3.3 Bulani zwithu zwivhili zwine murendi a ri muhatuli uyu ha zwi todi? (4)
- 1.3.4 Ndi ngani murendi a tshi ri tshigwevho ndi gai na nnda? (2)

1.3.5 Ndi khathulo nngana dzine muhatuli uyu a sedza dzone? Nani idzo khathulo.

(3)
[12½]

1.4 Vhalani tshirendo tshi re afho fhasi uri ni do kona u fhindula mbudziso dzi no do tevhele:

DZUVHA	
Ndi wanafhi denzhe? Li si tseramisiamele; Li sa do nnyonza; Li divhaho vhutshilo halo.	3
Ndi mu wanafhi? A tshilaho ha muthu vhutshilo; A si tsimu ya u gobela; A si dindi la u shelwa mathukhwi?	6
Ndi do mu imbela luimbo; Lune shango la do lu tevhedza; La divha zwi re khalo; La do didivha bvungwi halo.	9 12

1.4.1 Murendi u fanyisa dzuvha na mini? (2)

1.4.2 Nani pfanapheledzo ya tshitanza tsha vhuvhili. (4)

1.4.3 Murendi u ri u toda dzuvha-de? (1)

1.4.4 Murendi u ri arali a nga wana ilo dzuvha u do li itela mini? (2)

1.4.5 Nani libulazwithihi la ipfi **denzhe**. (1½)

1.4.6 Ndi ngani murendi a tshi ri ha toti dzuvha li re tseramisiamele? (2)
[12½]

GUMOFULU LA KHETHEKANYO YA A: [25]

KHETHEKANYO YA B
LITAMBWA

MBUDZISO 2

Zwo itwa – A.M. Mahamba

Fhindulani mbudziso 2.1 KANA 2.2.

2.1 Vhalani mafhungo a tevhelaho ni kone u fhindula mbudziso:

“Hai, Muhali nga vha nnditshe ndi tou mu rwa hoyu mukalaha wa tshivhimbili. Naa u u nkunda vhusiku ndo lala a vho funa na u zwi ita nga masiari? Hezwo thi nga tendi, ndi ri zwine zwa sa do lala zwo itwa nga nne ndi zwenezwo.”

- 2.1.1 Muambi wa mafhungo aya ndi nnyi? (1)
- 2.1.2 Dzina la muhali ndi lifhio? (1)
- 2.1.3 Mukalaha wa tshivhimbili hu ambiwa nnyi? (1)
- 2.1.4 Ndi ngani mukalaha uyu a tshi todou rwiwa? (2)
- 2.1.5 Nditsheni u a zwifha. Tikedzani muhumbulo uyu nga mbuno dzi bvaho kha dirama iyi. (3)
- 2.1.6 Zwiito zwa Malukuta zwi fhedza zwi tshi lutanya vhathu kha dirama iyi. Sumbedzani vhungoho ha fhungo ili. (4)
- 2.1.7 Hu tshi pfi muthu o vhuya na bemu vha amba mini? Tikedzani nga tsumbo i bvaho diramani iyi. (3)
- 2.1.8 Thero khulwane kha dirama iyi ndi ifhio? (3)
- 2.1.9 Dirama iyi ndi ya lushaka-de? Tikedzani phindulo yanu. (3)
- 2.1.10 Mathakhethakhe a dirama iyi a wanala ngafhi? Tikedzani phindulo iyi. (4)
- [25]

KANA

2.2 Ndi zwifhio zwine munwali a tama ri tshi guda zwone kha bugu yawe ya **Zwo Itwa**? Tikedzani phindulo yanu. [25]

GUMOFULU LA KHETHEKANYO YA B: [25]

KHETHEKANYO YA C
NGANEA

MBUDZSO 3

Mitsheto ya wa – A.W. Magau

Fhindulani mbudziso 3.1 KANA 3.2

3.1 Vhalani mafhungo a tevhelaho uri ni do kona u fhindula mbudziso dzi no do tevhela:

“Inwi Mutshekwa khaladzi anga, houla nwana thi funi a tshi farwa. Arali hoyu Malabi e muthu kwae hai, nne na kholomo ndi nga di mu lifhela ngayo. Ndi tshi ralo ndi itela uri haya mafhungo a fhele shango li sa athu zwi divha na uri inwi sa tshilikadzi arali uyu nwana a ya dzhele ni do sala na nnyi?”

- 3.1.1 Bulani vhaanewa vhan e vha khou kudana kha nganea iyi. (2)
- 3.1.2 Ndi mini tshi no kudanya vhaanewa vhe na bula kha 3.2.1? (2)
- 3.1.3 Bulani fhethuvhupo hune Vho-Mutshekwa Zhendedzi vha dzula hone. Ndi ngani ni tshi ri fhethuvhupo ndi henefho he na bula? (4)
- 3.1.4 “Phondi yo raliho sa Matambule i fanela u tou vhulawa hu vhusiku kana ya tou fhisedzelwa ngomu nduni ya fa. A sa tou ralo u do fhedza vhathu. Kha ri humele mutani nne ndi khou ri ndi ni lume-vho ndevhe.” (1)
- 3.1.5 Ndi nnyi a ambaho izwi? (1)
- 3.1.6 U zwi amba na nnyi? (1)
- 3.1.7 Vhathu avha vha khou amba mafhungo aya vhe ngafhi? (1)
- 3.1.8 Ndi zwifhio zwe zwa vha zwi tshi khou itwa henefho? (2)
- 3.1.9 Ndi ngani muambi a tshi ambela Vho-Matambule zwo raloho? (1)
- 3.1.10 Ndi nnyi o vhulayaho Vho-Nguluvhe? Ndi ngani ni tshi ralo? (3)
- 3.1.11 Ntsundeni ni mu vhona sa muanewa-de? Ndi ngani ni tshi ralo? (3)
- 3.1.12 Mapholisa vho zwi konisa hani u wana ngoho ya u vhulawa ha Vho-Nguluvhe? (4)

[25]

KANA

3.2 Vho-Matambule vha tingeledzwa nga mitsheto ye ya fhedza i tshi phusukana. Talutshedzani nga vhudalo kutingedzele kwa mitsheto iyo na uri yo phusukana na u wa hani.

[25]

GUMOFULU LA KHETHEKANYO YA C: [25]

GUMOFULU: 75

MAGUMO